

Danmarks Apotekerforening

Analyse

7. oktober 2024

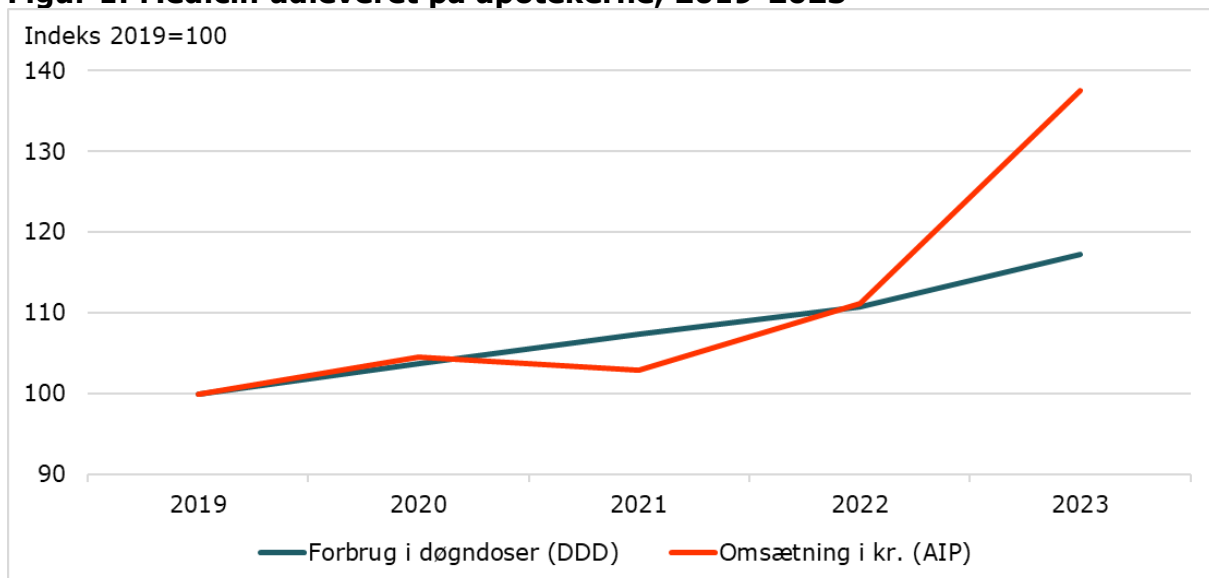
Apotekerne udleverede 6 procent mere medicin i 2023 – udgifterne steg omkring 20 procent på grund af restordre og forbrugsforskydninger

I 2023 købte danskerne flest pakninger og tabletter med den smertelindrende medicin paracetamol. Dog brugte de flest døgndoser af det kolesterolsænkende atorvastatin, men de brugte flest penge på lægemidlet semaglutid (Ozempic og Wegovy mv.) mod diabetes og overvægt.

Borgerne købte samlet set 5,9 procent mere medicin på landets apoteker i 2023 sammenlignet med året før (målt i døgndoser). Figur 1 afspejler en fortsat stigning i medicinforbruget i 2023, hvor der på apotekerne blev udleveret 3,8 mia. døgndoser medicin, hvilket er 17 procent mere end i 2019. Det svarer til, at danskerne i 2023 i gennemsnit fik udleveret 1,8 døgndoser medicin dagligt, hvilket er en stigning på ca. 5 pct. sammenlignet med året før.

Udgifterne til medicin udleveret på apotekerne er i 2023 steget med 23,7 pct. målt i apotekernes indkøbspriser, AIP (19 procent målt i udsalgspriser (AUP)). Øget forbrug af lægemidlet semaglutid til behandling af diabetes og overvægt, står alene for 15 procent vækst i de samlede medicinudgifter målt i AIP (14 procent målt i AUP).

Figur 1: Medicin udleveret på apotekerne, 2019-2023

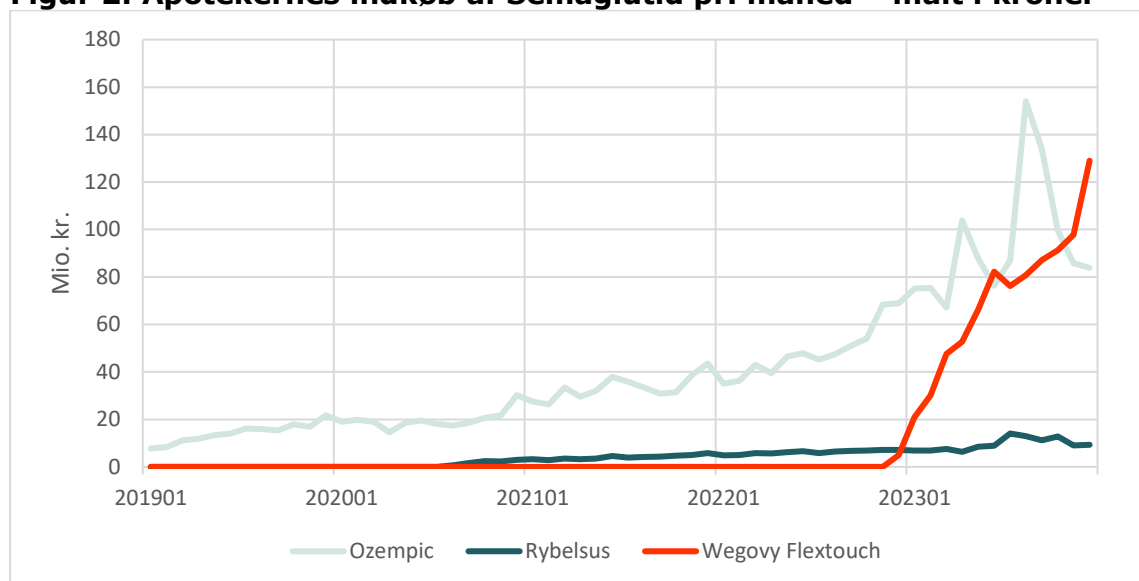
Omsætning målt i Apotekets IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.

Figur 2 viser udviklingen i omsætningen af semaglutid, hvor der i 2023 ses en markant stigning i omsætningen af Ozempic og Wegovy. Siden august 2018 har der været en jævn stigning i omsætningen af Ozempic. I december 2022 blev semaglutid som slankemidlet Wegovy introduceret på markedet, hvilket har medført en stigning i omsætningen af semaglutid i løbet af 2023, hvor Wegovy i slutningen af 2023 udgjorde den største markedsandel af lægemidlet semaglutid.

I december 2022 var omsætningen af semaglutid ca. 80 millioner kroner målt i apotekets indkøbspris (AIP), mens det i december 2023 var steget til 222 millioner kroner svarende til en stigning på 174 procent.

Figur 2: Apotekernes indkøb af Semaglutid pr. måned – målt i kroner

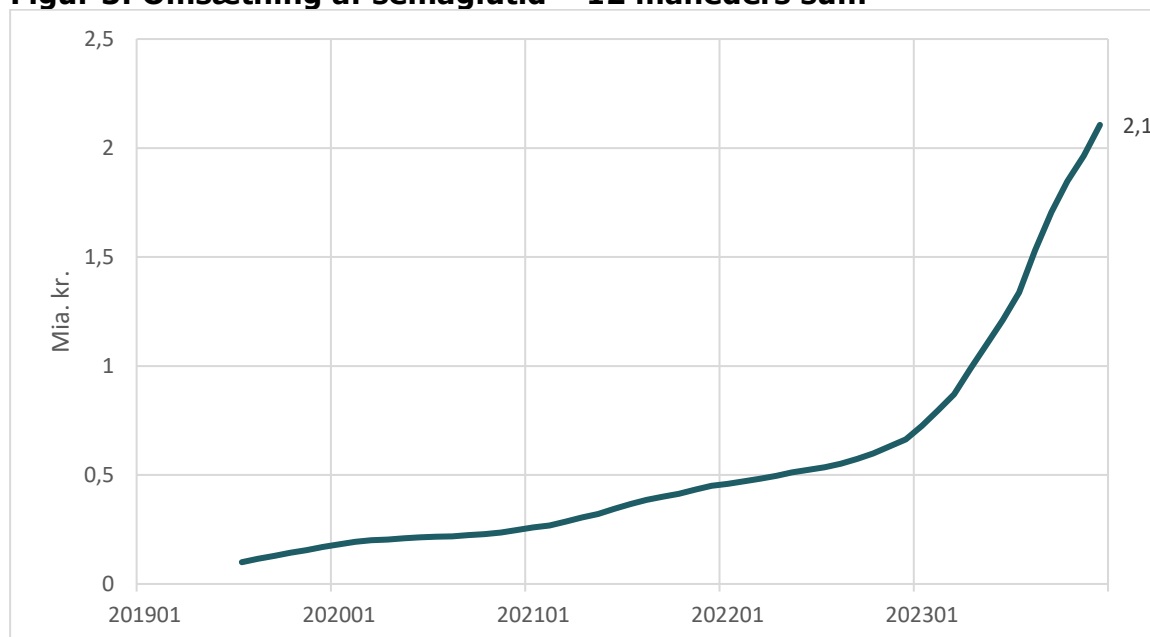

Omsætning målt i Apotekets IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.

Figur 3 viser omsætningen af semaglutid som en 12 måneders sum, hvor der i 2023 ses en kraftig stigning. Stigningen er primært påvirket af indførelsen af Wegovy på markedet. I hele 2023 steg omsætningen af semaglutid med 1,4 mia. kr. til i alt 2,1 mia. kr. målt i indkøbspriser. Dermed udgjorde omsætningen af semaglutid 18 procent af apotekernes samlede lægemiddelomsætning (målt i indkøbspriser). Målt i apotekets udsalgspriser (AUP inkl. moms) var omsætningen af semaglutid 2,8 mia. kr. i 2023, hvilket er en stigning på 1,9 mia. kr. i forhold til året før.

Figur 3: Omsætning af semaglutid – 12 måneders sum

Omsætning målt i Apotekets IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.

Kolesterolmedicin er apotekets mest udleverede målt i døgndoser

For syvende år i træk er borgernes mest brugte apoteksmedicin (målt i døgndoser) det kolesterolsænkende lægemiddel atorvastatin, jf. tabel 1. I 2023 blev der udleveret 359 mio. døgndoser, hvilket svarer til en stigning på 12,6 pct. i forhold til 2022. Hertil er omsætningen af atorvastatin målt i kroner steget med 218 pct., hvilket især kan tilskrives midlertidige prishop i forbindelse med leveringssvigt.

Det næstmest udleverede lægemiddel er det blodtrykssænkede lægemiddel losartan med 236 mio. udleverede døgndoser. Dette svarer til en stigning på 14 pct. sammenlignet med 2022. Omsætningen af lægemidlet er faldet med ca. 47 pct. som følge af prisfald efter perioder med færre leveringssvigt.

Tabel 1: Top 10 lægemidler udleveret på apoteket i 2023 - målt i døgndoser

Lægemiddelstof	Niveau 2023			Ændring ift. 2022 pct.		
	Døgn-doser, mio. DDD	Omsætning, AIP, mio. kr.	Pakninger, mio.	Døgn-doser	Omsætning	Pakninger
*Atorvastatin ¹	359	76	1,8	12,6	218,1	11,1
*Losartan ²	236	37	1,6	13,9	-46,6	10,9
*Amlodipin ²	185	20	1,2	5,7	34,0	1,6
Paracetamol ³	167	258	10,9	2,4	13,3	-0,9
*Ramipril ²	108	8	0,5	-0,9	4,2	-0,4
Pantoprazol ⁴	88	28	1,4	6,9	45,5	6,4
*Acetylsalicylsyre ⁵	86	20	0,8	-0,9	18,4	-0,9
Sertralin ⁶	86	37	0,7	13,0	122,5	11,0
*Enalapril ²	85	11	0,6	3,3	4,4	-0,4
*Furosemid ⁷	83	20	0,5	-8,0	-44,7	-7,5
De 10 mest udleverede (døgndoser)	1.482	516	20	11,7	35,4	6,8

*) Hjerte-kar-lægemidler

1) Kolesterolsænkende. 2) Blodtrykssænkende. 3) Smertestillende. 4) Syrepumpehæmmer (mavesyre). 5) Blodfortyndende. 6) Antidepressiv 7) Vanddrivende.

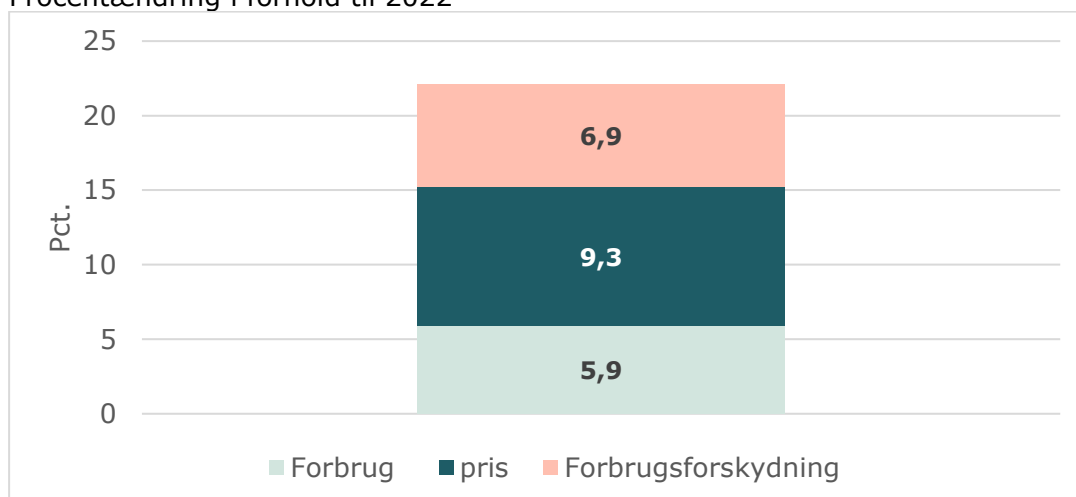
Omsætning målt i Apotekets IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.

Som det fremgår af tabel 1 ovenfor, er 7 ud af de 10 mest udleverede lægemidler, målt i døgndoser, hjerte-kar-lægemidler. De 3 øvrige lægemidler blandt de 10 mest udleverede lægemidler, er det svagt smertestillende lægemiddel paracetamol (inkl. håndkøbssalg), det syrepumpehæmmende lægemiddel pantoprazol mod mavesyre-relaterede problemer samt det antidepressive lægemiddel sertralin. Derudover bemærkes det, at 8 ud af de 10 mest udleverede lægemidler, målt i døgndoser, udviste omsætningsstigninger i 2023.

Figur 4: Faktorer bag stigningen i medicinudgifterne på apotek i 2023

Procentændring i forhold til 2022

Kilde: Signum (Tidligere DLI), Sundhedsdatastyrelsen og Apotekerforeningen (målt i AIP).

Figur 4 viser, hvordan øget forbrug, prisstigninger og forbrugsforskydninger mod dyrere lægemidler øger omsætningen. For 2023 oplevede apotekerne en omsætningsstigning på 23 pct. Heraf skyldes ca. 6 procent et stigende forbrug, mens stigende indkøbspriser især som resultat af restorder kan forklare godt 9,3 procent (udsalgspriserne steg 7,8 procent). De resterende knap 7 procent må alt andet lige tilskrives forbrugsforskydninger.

Forbrugsforskydninger indebærer en ændret forbrugssammensætning i retning af behandlinger med nyere og relativt dyrere lægemidler, som har været med til at trække omsætningen opad, herunder har især det øgede forbrug af de forholdsvis dyre lægemidler Ozempic og Wegovy medvirket til den stigende omsætning i 2023. Alene stigningen i omsætningen af semaglutid på 1,4 mia. kr. målt i AIP (1,9 mia. kr. målt i AUP) i 2023 bidrager isoleret set med en stigning i medicinudgifterne på apotek på over 15 procent i 2023.

Der udleveres flest pakninger og tabletter med paracetamol mod smerter

Det lægemiddel, der i 2023 blev udleveret flest pakninger af på apoteket, var det svage smertestillende lægemiddel paracetamol (Panodil, Pinex, Pamol mv.). Der blev udleveret 10,9 mio. pakninger med et indhold svarende til knap 1 mia. standardtabletter, jf. tabel 2 nedenfor. Ligesom forrige år er de smertestillende lægemidler af typen NSAID: ibuprofen (Ipren® mv.) og acetylsalicylsyrekombinationer (Treo® mv.) det andet og tredje mest omsatte lægemiddel på apotekerne målt i antal pakninger.

Når det kolesterolsænkende atorvastatin har flest udleverede døgndoser, selv om der udleveres flere pakninger af de smertestillende lægemidler, skyldes det forskellige forhold.

Atorvastatin (og mange andre af hjerte-kar-lægemidlerne) udleveres ofte i pakninger med 100 tabletter, mens de svage smertestillende lægemidler også hyppigt sælges i mindre pakninger, hvoraf nogle kan fås i håndkøb uden recept. Og måleenheden en defineret døgndosis (DDD) er for kolesterolmedicinen defineret af WHO som 1 tablet daglig i sædvanlig styrke (20 mg), mens der for mange af de svage smertestillende lægemidler ofte skal 6 tabletter dagligt til at udgøre den af WHO fastsatte definerede døgndosis, som fx 6 stk. 500 mg paracetamoltabletter.

Tabel 2: Top 10 lægemidler udleveret på apoteket i 2023 - målt i pakninger

Lægemiddelstof	Typisk anvendelse	Niveau 2023		Ændring ift. 2022 pct.	
		Pakninger, mio.	Tabletter mv., mio.	Pakninger	Tabletter mv.
Paracetamol	Smertestillende	10,9	994	-0,9	1,5
Ibuprofen	Smertestillende	3,2	138	1,3	1,0
Acetylsalicylsyre, komb. (Treo mv.)	Smertestillende	1,9	40	-1,4	-1,1
Atorvastatin	Kolesterolmedicin	1,8	184	11,1	11,7
Semaglutid	Diabetesmedicin	1,8	-	122,7	-
Metformin	Diabetesmedicin	1,7	184	3,6	4,5
Losartan	Blodtryksmedicin	1,6	167	10,9	12,2
Pantoprazol	Mavesyremedicin	1,4	104	6,4	7,1
Metoprolol	Blodtryksmedicin	1,3	130	1,0	1,6
Amlodipin	Blodtryksmedicin	1,2	141	1,6	5,2
De 10 mest udleverede (pakninger)		26,7	2.083	10,2	3,8

Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.

Semaglutid mod diabetes-2 og overvægt var det mest omsatte i kroner og øre

Det mest omsatte lægemiddel målt i kroner og øre på apotekerne i 2023 var semaglutid, hvilket er et lægemiddel mod type-2 diabetes og overvægt. Omsætningen af stoffet var i 2022 ca. 660 mio. kr., målt i apotekernes indkøbspris (AIP) og er i 2023 steget til 2.106 mio. kr., jf. tabel 3 nedenfor. Denne omsætningsstigning på 218 pct. kan blandt andet tilskrives, at semaglutid i december 2022 også blev markedsført som Wegovy® mod overvægt.

Tabel 3: Top 10 lægemidler solgt på apoteket i 2023 - målt i kroner og øre

Lægemiddelstof	Typisk anvendelse	Niveau		Ændring ift. 2022 pct.	
		Omsætning, AIP, mio. kr.	Døgn-doser, mio. DDD	Omsætning	Døgn-doser
Semaglutid	Diabetes	2.106	40,0	217,9	66,5
Apixaban	Blodfortyndende	455	25,5	9,4	12,5
Rivaroxaban	Blodfortyndende	424	24,3	4,3	3,9
Paracetamol	Smertestillende	258	167,3	13,3	2,4
Lisdexamfetamin	ADHD mv.	235	12,7	55,5	43,3
Methylphenidat	ADHD mv.	230	31,2	73,8	21,5
Dapagliflozin	Diabetes	191	15,6	45,0	47,5
Empagliflozin	Diabetes	185	16,2	26,8	25,2
Formoterol og budesonid	Astma/KOL	151	20,4	1,7	7,3
Estradiol	Hormonbehandl.	151	21,2	4,7	3,4
De 10 mest omsatte (mio. kr.)		4.385	375	90,9	43,2

Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.

Målt i kroner og øre var apixaban og rivaroxaban det andet og tredje mest omsatte lægemiddel på apotekerne i 2023. Begge lægemidler anvendes til behandling og forebyggelse af blodpropper.

De øvrige lægemidler på listen over de mest omsatte lægemidler i kroner og øre bruges til behandling mod svage smerter (paracetamol), type 2-diabetes (dapagliflozin og empagliflozin), opmærksomhedsforstyrrelser som ADHD (lisdexamfetamin og methylphenidat), astma og KOL (formoterol og budesonid) og hormonbehandling af symptomer ved overgangsalderen mv. (estradiol).

Danskernes samlede medicinforbrug fordelt på hovedtyper

I 2023 udleverede apotekerne over 3,8 mia. døgndoser medicin svarende til en stigning på ca. 5 procent sammenlignet med året før.

Medicin mod hjerte-kar-sygdomme såsom blodtrykssænkende og kolesterolsænkende lægemidler forbliver tilsammen de mest udleverede på apotekerne. Dette udgør til sammen 40 procent af det samlede medicinforbrug målt i døgndoser (45 procent inkl. blodfortyndende medicin mv.). Dernæst kommer lægemidler til nervesystemet, som udgør 17 procent og lægemidler til fordøjelse og stofskifte, der udgør 12 procent opgjort i døgndoser, jf. tabel 4.

Selvom hjerte-kar-medicin var de markant mest udleverede lægemidler målt i døgndoser, udgjorde gruppen kun 6 procent af den samlede lægemiddelomsætning på apotekerne i 2023 målt i kroner (ekskl. blodfortyndende medicin). Dette skyldes, at priserne på hjerte-kar-medicin typisk er meget lave.

Tabel 4: Danskernes samlede medicinforbrug i 2023 (udleveret på apotek)

ATC-gruppe og navn	Omsætning Mio. kr. (AIP)	Mio. pakninger	Mio. DDD
A: Fordøjelse og stofskifte	3.605	13	472
B: Blod og bloddannende organer	1.156	3	281
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	689	12	1.553
D: Hudmidler	247	3	101
G: Kønshormoner, gynækologisk og urinvejsmedicin	536	4	200
H: Hormoner til systemisk brug	126	2	68
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	883	4	33
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	54	0	9
M: Muskler, led og knogler	315	5	117
N: Nervesystemet	2.130	27	639
P: Parasitmidler	78	1	2
R: Åndedrætsorganer	1.224	10	330
S: Sansorganer	236	3	33
V: Diverse lægemidler	123	0	2
Alle ATC-grupper	11.405	88	3.839

Note: Omsætningen er målt i Apotekernes IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.
Kilde: Signum (Tidligere DLI) samt Apotekerforeningens beregninger.